

VERKSAMHETSSTÖD OCH UTVECKLING

Utredare

Sara Eriksson

KOMMUNSTYRELSEN
2024-03-21

Svar på remiss: Försöksverksamhetskommitténs betänkande – Förändring genom försök

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att överlämna yttrande daterat den 18 mars 2024 till Finansdepartementet som svar på remiss av slutbetänkandet *Förändring genom försök* (SOU 2023:94).

Sammanfattning

Täby kommun har inbjudits att svara på en remiss av slutbetänkandet *Förändring genom försök* (SOU 2023:94). Utredningen har redovisat fem förslag till försök som kräver författningsändringar samt en möjlig framtida permanent funktion som kan hantera försöksverksamheter. Kommunen instämmer i förslagen och överlämnar sitt yttrande. Kommunen ser positivt på ökade möjligheter för kommunerna att kunna fullgöra sitt uppdrag.

Ärendet

Regeringen beslutade den 3 november 2021 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att främja försöksverksamheter i kommuner och regioner. Syftet med försöksverksamheterna skulle vara att öka kommunernas och regionernas kapacitet att hantera de samhällsutmaningar som de står inför. Utredningstiden har förlängts i och med flera tilläggsdirektiv och slutbetänkandet presenterades i december 2023.

Som bakgrund till utredningen anges att kommuner och regioner behöver förändrade förutsättningar för att kunna hantera befolkningsförändringar och struktur i befolkningen med medföljande förändringar i behov. Vidare innebär

bland annat klimatförändringar, välfärdsbrottlighet och digitalisering krav på ändrade arbetssätt.

Utredningens uppdrag har varit att främja försöksverksamheter i kommunsektorn. Utredningen har under utredningstiden följt tre försök som inte kräver författningsändring. Dessa försök har handlat om samverkan för god och nära vård, samverkan om ett ledarprogram och samverkan inom digitalisering. Slutsatserna som dras är bland annat att försöken är skalbara uppåt, att kopplingar till följeforskning är centralt och att samverkan leder till att aktörerna kan dra nytta av varandras kompetenser och tillgångar.

Vidare har utredningen haft i uppdrag att lämna förslag på framtida försök som kräver författningsändring.

Fem förslag på försök efter författningsändring

Ett förslag är att genom en försökslag göra det möjligt att några utsedda, små kommuner får ett statsbidrag för små kommuner istället för ett antal riktade statsbidrag. Statsbidraget ska utges utan särskilda krav eller återrapportering. Syftet är att få mer kunskap om hur staten genom utformning av sin ekonomiska styrning kan underlätta för kommunerna att fullgöra sitt uppdrag.

Det andra förslaget som lämnas omfattar försöksverksamheter inom hälso- och sjukvård. Bakgrunden är att antalet äldre och personer med allvarliga sjukdomstillstånd ökar och att kommuner och regioner behöver arbeta på ett effektivt sätt. Förslaget innebär ökade avtalsmöjligheter för kommun och regioner att samverka när det handlar om viss specialiserad hälso- och sjukvård i en patients hem. Det pågår angränsande utredning om möjligheten till förstärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård, och utredningen föreslår att denna tar ställning till vidare förslag som också innefattar läkarkompetens.

Ett tredje förslag innebär att kommuner i en försöksverksamhet under vissa förutsättningar ska kunna ges tillstånd av regeringen att inrätta en kommunal lantmäterimyndighet i samverkan. Vidare innebär försöksförslaget att kommunala lantmäterimyndigheter ska kunna ingå avtal om att utföra uppgifter åt varandra. Syftet är att undersöka hur det påverkar samhällsbyggnadsprocesserna i kommunerna samt om det leder till ökad effektivitet och bättre stöd och service inom området.

Försöksverksamhet med renat grävatten som dricksvatten är ett fjärde förslag på försöksverksamhet. Förslaget syftar till att öka möjligheterna att bibehålla en

konstant vattenförsörjning i framtiden och innebär att Livsmedelsverket ska analysera om det behövs någon förändring i föreskrifter för att försök inom området ska vara möjliga att genomföra.

Det femte förslaget handlar om försöksverksamheter för att motverka välfärdsbrottslighet. Utredningen konstaterar att det varit svårt att identifiera lämpliga försöksverksamheter inom området då många av de problem som lyfts i direktiven kräver snabbare åtgärder än den tid som en författningsändring, uppstart av och genomförande av försök, utvärdering, samt eventuellt övergående i ordinarie bestämmelser tar. Ett förslag på försöksverksamhet ges, att verka för att en försöksverksamhet med informationsdelning mellan statliga myndigheter samt inköpscentraler vid upphandling av tjänster inom individ- och familjeomsorgsområdet kan komma till stånd. Det är Upphandlingsmyndigheten som föreslås kartlägga och föreslå vilka myndigheter som lämpligen bör ingå.

Förslag på en permanent utredning inom kommittéväsendet

Utredningen lyfter fram slutsatsen att en permanent utredning inom kommittéväsendet för att främja kommunala försöksverksamheter borde tillsättas. Denna funktion skulle löpande kunna ta emot förslag på försöksverksamheter och erbjuda stöd för dessa. Vidare skulle funktionen också fungera som en länk till andra myndigheter samt hemställa till regeringen om behov av författningsändringar.

Utredningen konstaterar att utformningen av utvärderingar av försöksverksamheter är viktiga.

Ekonomiska överväganden

Förslagen i slutbetänkandet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för kommunen. Ekonomiska konsekvenser får bedömas enskilt i samband med att eventuella försöksverksamheter bedöms vara aktuella för kommunen.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Ann-Charlotte Mann
Chef verksamhetsstöd och utveckling

Håkan Larsson
Ekonomichef

Bilagor

1. Yttrande över slutbetänkandet Förändring genom försök (SOU 2023:94) daterat 2024-03-18
2. Slutbetänkandet Förändring genom försök (SOU 2023:94)

Expedieras

Finansdepartementet